

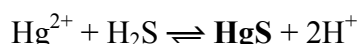
ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ Πης ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΤΙΟΝΤΩΝ

16 – 2α Αντιδράσεις ιόντων Hg²⁺

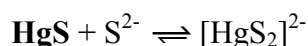
1) Ιόντα S²⁻ (θειοακεταμίδιο *, CH₃CSNH₂ 1 M): Σχηματισμός HgS

1α) Διαλυτοποίηση HgS σε θειούχα αλκάλια (CH₃CSNH₂ + NaOH)

Σε δοκιμαστικό σωλήνα προστίθεται 1 mL H₂O, 2 σταγόνες προτύπου διαλύματος Hg(NO₃)₂ 0,1 M, 2-3 σταγόνες CH₃CSNH₂ 1 M και 1 σταγόνα HCl 1 M. Ο δοκιμαστικός σωλήνας τοποθετείται σε ζεστό υδρόλουτρο μέχρι να σχηματισθεί μαύρο ίζημα HgS (περίπου 3 λεπτά).

1α) Το ίζημα του σωλήνα διηθείται και εκπλένεται με H₂O. Ο ηθμός τοποθετείται σε καθαρό δοκιμαστικό σωλήνα και μετά στο υδρόλουτρο. Στο ίζημα προστίθενται 5 σταγόνες NaOH 4 M και 3 σταγόνες CH₃CSNH₂ 1 M, το ίζημα αναδεύεται με ράβδο και αφήνεται να διηθηθεί αργά. Αν το ίζημα δεν έχει διαλυθεί πλήρως προστίθεται νέα ποσότητα NaOH 4 M και CH₃CSNH₂ 1 M και ακολουθείται η ίδια διαδικασία μέχρι να διαλυθεί πλήρως ο HgS.

16 – 3α Αντιδράσεις ιόντων Bi³⁺

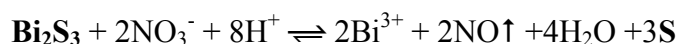
1) Ιόντα S²⁻ (CH₃CSNH₂ 1 M): Σχηματισμός ιζήματος Bi₂S₃

1α) Διαλυτοποίηση Bi₂S₃ σε θερμό HNO₃ 4 M.

Σε δοκιμαστικό σωλήνα προστίθεται 1 mL H₂O, 2 σταγόνες προτύπου διαλύματος Bi(NO₃)₃ 0,1 M και 2-3 σταγόνες CH₃CSNH₂ 1 M. Ο σωλήνας θερμαίνεται στο υδρόλουτρο, οπότε καταβυθίζεται καστανό ίζημα Bi₂S₃.

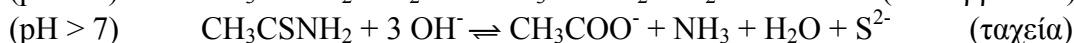
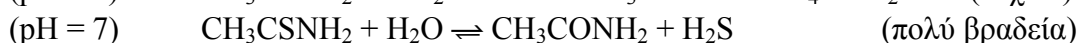
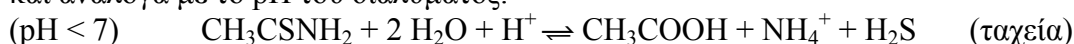
1α) Στο δοκιμαστικό σωλήνα ο οποίος παραμένει στο υδρόλουτρο, προστίθενται 10 σταγόνες HNO₃ 4 M, οπότε το ίζημα διαλύεται.

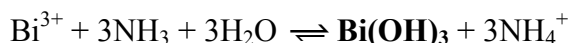

3) NH₃ 4 M: Σχηματισμός λευκού ιζήματος Bi(OH)₃

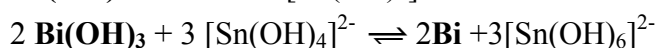
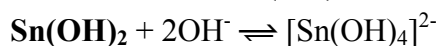
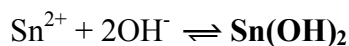
Σε δοκιμαστικό σωλήνα προστίθεται 1 mL H₂O, 2 σταγόνες προτύπου διαλύματος Bi(NO₃)₃ 0,1 M και 2-4 σταγόνες NH₃ 4 M οπότε σχηματίζεται λευκό ίζημα Bi(OH)₃.

* Το θειοακεταμίδιο (CH₃CSNH₂) υδρολύεται σύμφωνα με τις παρακάτω αντιδράσεις και ανάλογα με το pH του διαλύματος:

Το ίζημα διηθείται και στον ηθμό προστίθενται στάγδην 3-5 σταγόνες NaOH 4 M και 3-5 σταγόνες SnCl₂ 0,1 M οπότε σχηματίζεται μαύρο **Bi**.

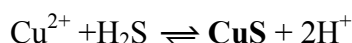

16 – 4α Αντιδράσεις ιόντων Cu²⁺

1) Ιόντα S²⁻ (CH₃CSNH₂ 1 M) : Σχηματισμός **CuS**

1α) Διαλυτοποίηση **CuS** σε θερμό HNO₃ 4 M

Σε δοκιμαστικό σωλήνα προστίθενται 1 mL H₂O, 2 σταγόνες προτύπου διαλύματος Cu(NO₃)₂ 0,1 M (χαρακτηριστικό γαλάζιο χρώμα), 2-3 σταγόνες CH₃CSNH₂ 1 M και 1 σταγόνα HCl 1 M. Ο σωλήνας θερμαίνεται στο υδρόλουτρο οπότε καταβυθίζεται μαύρο ίζημα **CuS**.

1α) Στον ίδιο δοκιμαστικό σωλήνα προστίθενται 8-10 σταγόνες HNO₃ 4 M, ακολουθεί θέρμανση και ανάδευση μέχρις ότου διαλυθεί πλήρως ο **CuS**.

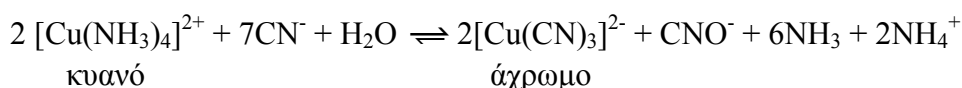

3) Περίσσεια NH₃ 1 M: Σχηματισμός [Cu(NH₃)₄]²⁺

3α) Επίδραση KCN στο σύμπλοκο [Cu(NH₃)₄]²⁺

Σε δοκιμαστικό σωλήνα προστίθενται 10 σταγόνες H₂O, 2 σταγόνες προτύπου διαλύματος Cu(NO₃)₂ 0,1 M και στάγδην διάλυμα NH₃ 1 M, οπότε σχηματίζεται το βαθύ κυανό σύμπλοκο ιόν [Cu(NH₃)₄]²⁺.

3α) Στον **ΑΠΑΓΩΓΟ**, προστίθενται στο δοκιμαστικό σωλήνα, που περιέχει το σύμπλοκο [Cu(NH₃)₄]²⁺, σταγόνες KCN (το διάλυμα KCN βρίσκεται στον **ΑΠΑΓΩΓΟ**) μέχρι να αποχρωματισθεί το διάλυμα[†].

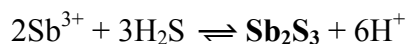
16 – 7α Αντιδράσεις Sb(III)

1) Ιόντα S²⁻: Σχηματισμός **Sb₂S₃**.

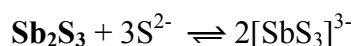
1α) Διαλυτοποίηση **Sb₂S₃** σεθειούχα αλκάλια.

[†] **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Μετά το πέρας της αντιδράσεως, το διάλυμα απορρίπτεται σε νεροχύτη ΑΠΑΓΩΓΟΥ.

Σε δοκιμαστικό σωλήνα προστίθενται 10 σταγόνες H₂O, 5 σταγόνες προτύπου διαλύματος ιόντων Sb(III) 0,1 M, 7 σταγόνες CH₃CSNH₂ 1 M και 1 σταγόνα HCl 1 M. Ο σωλήνας θερμαίνεται στο υδρόλουτρο οπότε καταβυθίζεται πορτοκαλόχρωμο ίζημα **Sb₂S₃**.

1α) Ο δοκιμαστικός σωλήνας με το ίζημα τοποθετείται στο υδρόλουτρο και διαλυτοποιείται με θειούχα αλκάλια.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Από την εκτέλεση των παραπάνω αντιδράσεων πρέπει να έχει γίνει κατανοητό ότι η καταβύθιση των κατιόντων της II^{ης} ομάδας με τη μορφή θειούχων αλάτων επιτυγχάνεται με:

- Προσθήκη CH₃CSNH₂
- Οξίνιση με HCl
- Θέρμανση στο υδρόλουτρο